

Fractie FVD
De heer Milius

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
14 0561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 26 mei 2026

Referentienummer: Z2025-00007159
Documentnummer: D2026-00025747

Behandeld door: T. Mulder

Onderwerp: Brief beantwoorden technische vragen besluit BOPA fractie FVD

Beste meneer Milius,

Op 21 mei 2026 hebben wij van uw fractie vragen ontvangen over het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten Weststellingwerf 2026.

In deze brief geven wij u onze antwoorden. Voor de leesbaarheid van deze brief herhalen wij voor elk antwoord eerst uw vraag.

1. Kan het college concreet aangeven op welke onderdelen de invloed van de gemeenteraad onder dit nieuwe besluit materieel gelijk blijft aan de huidige situatie?

De categorieën van gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten die onder het Verzamelbesluit waren opgenomen, zijn voornamelijk tekstueel verduidelijkt en waar nodig concreter opgesteld. Enkel de categorie 'gevoelige onderwerpen' bleek juridisch niet houdbaar. We stellen voor deze categorie te vervangen voor de categorie over opvanglocaties.

2. De stukken stellen meerdere malen dat de rolverdeling tussen raad en college "gelijk blijft". Kan het college toelichten hoe dit zich verhoudt tot het feit dat steeds meer concrete uitvoeringsbesluiten rechtstreeks door het college kunnen worden afgehandeld?

Het voorstel richt zich enkel op het actualiseren van de bevoegdheid van het bindend adviesrecht en verplichte participatie. Ten aanzien van het vorige besluit zijn er nagenoeg geen wijzigingen in de rolverdeling. Het voorstel richt zich niet op andere concrete uitvoeringsbesluiten.

3. Is het college het met onze fractie eens dat de Omgevingswet in de praktijk leidt tot een verschuiving van projectmatige politieke besluitvorming naar meer technocratische kadersturing?

Dit is geen technische vraag.

4. Hoe voorkomt het college dat de gemeenteraad in de toekomst vooral achteraf kennisneemt van maatschappelijk gevoelige ontwikkelingen?

Het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten geeft concrete categorieën van initiatieven die aan de raad voorgelegd worden voor bindend advies. Mocht vanuit de participatie naar voren komen dat betrokkenheid van de raad wenselijk is en het bindend adviesrecht niet van toepassing zijn, dan kan het college geen bindend advies vragen aan de raad. Wel kan het college vrijwillig advies vragen aan de raad.

In de 'Procesnotitie adviesrecht raad BOPA OWO-gemeenten' staan alle werkafspraken ten aanzien van het proces en het vroegtijdig betrekken van de raad.

5. Acht het college het wenselijk dat ruimtelijke besluiten met grote maatschappelijke impact in toenemende mate buiten expliciete raadsbehandeling kunnen plaatsvinden?

Dit is geen technische vraag.

6. In de evaluatiememo wordt gesteld dat de categorie "gevoelige onderwerpen" juridisch onvoldoende houdbaar zou zijn. Kan het college exact aangeven welke juridische risico's of jurisprudentie hieraan ten grondslag liggen?

Als een categorie te vaag is omschreven, kun je deze juridisch niet goed gebruiken. Dat komt omdat mensen er verschillende dingen onder kunnen verstaan. Dit is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Onder de Omgevingswet moeten regels en categorieën in een omgevingsplan of vergunning duidelijk zijn. Burgers en bedrijven moeten vooraf precies kunnen begrijpen wat wel en niet mag.

7. Klopt het dat door het schrappen van deze restcategorie de gemeenteraad minder ruimte krijgt om politiek-maatschappelijk gevoelige dossiers alsnog naar zich toe te trekken?

Nee dat klopt niet. Door het schrappen van de restcategorie "gevoelige onderwerpen" wordt de rechtszekerheid gewaarborgd van het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten Weststellingwerf 2026. Het college kan politiek-maatschappelijk gevoelige dossiers altijd voorleggen aan de gemeenteraad voor advies wanneer het college een dossier als politiek-maatschappelijk gevoelig ziet.

8. Waarom is ervoor gekozen deze open categorie volledig te schrappen in plaats van juridisch nader te concretiseren?

Zie antwoord vraag 6.

9. Welke typen dossiers zouden onder de oude categorie "gevoelige onderwerpen" mogelijk nog wel aan de raad zijn voorgelegd, maar straks niet meer?

In de gemeente Weststellingwerf zijn er sinds de vaststelling van het Verzamelbesluit 2021 geen aanvragen omgevingsvergunning geweest die op basis van de categorie 'gevoelige onderwerpen' aan de raad zijn voorgelegd. De raad heeft gedurende die periode ook geen casussen aangewezen die onder de oude categorie kunnen vallen en voorgelegd moeten worden voor adviesrecht van de raad.

Op basis van de evaluatie van het Verzamelbesluit op 1 oktober 2025 is gebleken dat de gemeenteraad veel behoefte heeft om betrokken te worden bij meer opvanglocaties in de gemeente. Met de nieuwe categorie 'opvanglocaties voor vluchtelingen, arbeidsmigranten en/of aandachtsgroepen' wordt daar invulling aan gegeven. Daarmee is de oude categorie voor 'gevoelige onderwerpen' geconcretiseerd.

10. Is het college bereid jaarlijks te rapporteren welke BOPA's maatschappelijk gevoelig waren maar niet aan de raad zijn voorgelegd?

Het college kan besluiten om de raad te informeren via een collegebrief met een overzicht van maatschappelijk gevoelige ontwikkelingen.

11. In de stukken wordt vermeld dat participatie mede bedoeld is om bezwaar- en beroepsprocedures te beperken. Kan het college toelichten in hoeverre participatie volgens het college een democratisch instrument is, en in hoeverre een instrument voor bestuurlijke procesbeheersing?

Dit is geen technische vraag.

12. Welke minimale eisen stelt het college aan participatie om te voorkomen dat dit slechts een formeel “afvinkproces” wordt?

Het wettelijke doel van participatie is in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden bij de besluitvorming over projecten of activiteiten. Het doel is om belangen, meningen en creativiteit tijdig op tafel te krijgen om zo de kwaliteit van plannen te verbeteren en het maatschappelijk draagvlak te vergroten. Dit raamwerk vormt de wettelijke minimale eisen. Een gemeente kan aanvullend participatiebeleid vaststellen voor concrete beleidsregels en handreikingen die gebruikt kunnen worden bij het toetsen van een vergunningsaanvraag voor een BOPA die is aangewezen voor verplichte participatie. Op dit moment hebben we dit beleid nog niet.

13. Wat gebeurt er wanneer uit participatie blijkt dat een meerderheid van omwonenden zich tegen een ontwikkeling uitspreekt?

Wanneer een meerderheid van de omwonenden zich tegen een ontwikkeling uitspreekt, is dat juridisch niet bindend, omdat participatie een raadpleging is en geen referendum. Het bestuursorgaan is wel wettelijk verplicht om deze tegenstand zwaar mee te wegen in de totale belangenafweging en moet in het uiteindelijke besluit uitgebreid motiveren waarom het algemeen belang (zoals woningbouw) eventueel voorrang krijgt. In de praktijk leidt zo'n uitslag vaak tot het aanpassen van de plannen om aan bezwaren tegemoet te komen, of tot een verhoogd risico op formele bezwaar- en beroepsprocedures door de omwonenden wanneer het project ongewijzigd wordt doorgezet.

14. Hoe wordt gewaarborgd dat participatie daadwerkelijk invloed heeft op besluitvorming en niet uitsluitend dient ter legitimering van reeds voorgenomen plannen?

De initiatiefnemer moet bij de vergunningsaanvraag voor een BOPA motiveren hoe aan participatie is gedaan en wat de uitkomsten waren. Wanneer een aanvraag omgevingsvergunning niet volledig is doordat er onvoldoende is gemotiveerd hoe er met participatie is omgegaan in de plannen dan kan het college de vergunning weigeren.

15. Waarom is specifiek gekozen voor het expliciet toevoegen van opvanglocaties voor vluchtelingen, arbeidsmigranten en aandachtsgroepen als aparte categorie?

Zie antwoord vraag 9.

16. Welke maatschappelijke, bestuurlijke of politieke ontwikkelingen lagen aan deze keuze ten grondslag?

De gemaakt afwegingen die als antwoord op vraag 15 worden benoemd, vinden hun grondslag in de evaluatie van het Verzamelbesluit, de OWO-themaraad van 1 oktober 2025 en algemene feedback die het college van de raad heeft ontvangen gedurende afgelopen periode.

17. Waarom is gekozen voor de grens van vijftien opvangplaatsen?

Naar aanleiding van de OWO-themaraad van 1 oktober 2025 is verkend vanaf welke omvang opvanglocaties een grote impact hebben op de leefomgeving. Nieuwe locaties voor meer dan 15 vluchtelingen, arbeidsmigranten en/of aandachtsgroepen worden qua aard en schaal als zodanig beschouwd.

18. Geldt deze categorie ook voor tijdelijke opvangvoorzieningen, crisisopvang of flexwoningen?

De categorie 'Opvanglocaties voor vluchtelingen, arbeidsmigranten en/of aandachtsgroepen' is ook van toepassing op tijdelijke opvangvoorzieningen waarbij het gaat om opvang voor meer dan 15 vluchtelingen, arbeidsmigranten en/of aandachtsgroepen.

Crisisopvang en flexwoningen vallen niet onder deze categorie. Het kan zijn dat de categorie Wonen mogelijk wel van toepassing is wanneer het gaat om toevoegen van meer dan 15 woningen binnen het bestaand stedelijk gebied of twee of meer woningen buiten het bestaand stedelijk gebied ten behoeve van crisisopvang of flexwoningen.

19. Kan het college uitsluiten dat opvanglocaties onder de grens van vijftien plaatsen alsnog substantiële maatschappelijke impact kunnen hebben zonder bindend adviesrecht van de raad?

Het college kan politiek-maatschappelijk gevoelige dossiers altijd voorleggen aan de gemeenteraad voor een vrijwillig advies wanneer het college een dossier als politiek-maatschappelijk gevoelig ziet. Ook wanneer die gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten niet op de lijst zijn aangewezen voor bindend adviesrecht en/of participatie verplicht is.

20. In de stukken wordt meerdere malen verwezen naar het doel van "snellere besluitvorming". Kan het college toelichten waarom bestuurlijke snelheid hier zwaarder lijkt te wegen dan maximale politieke betrokkenheid?

Langdurige procedures leiden tot maatschappelijke stagnatie en oplopende kosten bij urgente opgaven zoals de woningbouw en de energietransitie. Deze aanpak sluit aan bij de filosofie van de Omgevingswet, waarin de gemeenteraad vooraf de politieke kaders stelt (zoals in de Omgevingsvisie), waarna het college de bevoegdheid krijgt om projecten binnen die kaders snel en efficiënt uit te voeren. Snelheid is hierbij geen doel op zich, maar een middel om bestuurlijke stroopachtigheid te voorkomen, waarbij de politieke controle aan de voorkant en de democratische verantwoording achteraf gewaarborgd blijven.

21. Is het college het met onze fractie eens dat democratische legitimiteit soms juist vraagt om vertraging, debat en politieke afweging?

Zie antwoord vraag 20.

22. Welke risico's ziet het college wanneer efficiëntie en uitvoerbaarheid leidend worden binnen ruimtelijke besluitvorming?

Zie antwoord vraag 20.

23. Kan het college voorbeelden geven van situaties waarin het huidige systeem volgens haar té veel politieke vertraging veroorzaakte?

Zie antwoord vraag 20.

24. In meerdere categorieën geldt dat projecten niet meer aan de raad worden voorgelegd wanneer deze passen binnen eerder vastgesteld beleid of een structuurvisie. Betekent dit feitelijk dat politieke discussie verschuift van concrete projecten naar abstracte beleidskaders?

In het vorige verzamelbesluit stond dat projecten niet meer aan de raad worden voorgelegd wanneer deze passen binnen eerder vastgesteld beleid of een structuurvisie. Dit is in het voorgestelde besluit eruit gehaald, wat betekend dat besluiten over abstracte kaders juist aan u als raad worden voorgelegd.

25. Hoe voorkomt het college dat de gemeenteraad hierdoor minder grip krijgt op concrete ontwikkelingen binnen dorpen en wijken?

Zie antwoord vraag 2.

26. Is het college bereid de raad actiever tussentijds te informeren over projecten die formeel binnen kaders passen, maar maatschappelijk gevoelig kunnen liggen?

Zie antwoord vraag 10.

27. In de stukken staat dat er tot nu toe slechts zeer beperkte praktijkervaring is opgedaan met het bindend adviesrecht. Waarom acht het college het desondanks verantwoord nu reeds structurele wijzigingen door te voeren?

Er is tijdens de evaluatie van het Verzamelbesluit geconstateerd dat de tekst niet voldoet aan de nieuwe wet- en regelgeving. Om aan deze minimale eisen te voldoen is het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten Weststellingwerf 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd. Ook is de evaluatietermijn verlengd tot 3 jaar zodat er naar verwachting meer tijd is om praktijkervaring op te doen voordat een nieuwe evaluatie plaatsvindt.

28. Kan het college toezeggen dat de raad jaarlijks een overzicht ontvangt van alle verleende BOPA's, toegepaste participatie en maatschappelijk gevoelige aanvragen?

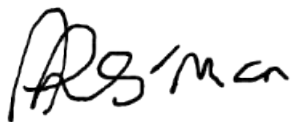
Zie antwoord vraag 10.

29. Is het college bereid om bij de volgende evaluatie expliciet te onderzoeken of inwoners en raadsleden daadwerkelijk ervaren dat hun invloed onder de Omgevingswet is toe- of afgenomen?

Dit is geen technische vraag.

Hoogachtend,

namens burgemeester en wethouders van Gemeente Weststellingwerf.

A. Lesman

Teamleider Beleid